

**НАСТАВНО-НАУЧНОМ ВЕЋУ ФИЛОЛОШКОГ ФАКУЛТЕТА
УНИВЕРЗИТЕТА У БЕОГРАДУ**

**ИЗВЕШТАЈ О ПРЕГЛЕДУ И ОЦЕНИ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ „Иво Андрић
и Шпанија“ мср Наташе Ковачевић**

I ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ

1. Датум и орган који је именовео Комисију:

Комисију је именовало Наставно-научно веће Филолошког факултета на јунској седници 2018. године.

2. Састав Комисије:

1. **Ментор:** др Јасна Стојановић, редовна професорка, хиспанистика, шпанска књижевност, изабрана у звање 3.05.2015.год, Филолошки факултет Универзитета у Београду;
2. **Др Александар Јерков**, редовни професор, српска књижевност, изабран у звање 22.06.2016.год, Филолошки факултет у Београду;
3. **Др Жанета Ђукић-Перишић**, научни сарадник, српска књижевност, изабрана у звање 29.06.2016. год, Задужбина Иве Андрића, Београд.

II ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ

Име, име једног родитеља, презиме	Наташа, Никола, Ковачевић
Датум и место рођења	15. 8. 1987, Требиње (Босна и Херцеговина)
Наслов мастер тезе	<i>Директивна снага културних модела: улога и значај на примерима анализе легенди о здањима у оквиру српске и светске књижевности</i>
Датум и место одбране маг. тезе	12. 9. 2011, Филолошки факултет, Београд
Научна област из које је стечено академско звање мастера филолошких наука	Социolingвистика

III НАСЛОВ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

„Иво Андрић и Шпанија“

IV ПРЕГЛЕД ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Докторска дисертација мср Наташе Ковачевић обухвата 327 компјутерски штампаних страница, а подељена је на следећа поглавља: 1. *Увод* (стр. 1–38); 2. *Иво Андрић и Шпанија у светлу досадашњих истраживања* (38–53); 3. *Андрићеве шпанске године* (53–126); 4. *Иво Андрић о Шпанији и шпанским темама* (126–239); 5. *Шпанске теме испод површине Андрићевог текста: компаративне анализе и тумачења* (239–302); 6. *Закључна разматрања* (302–308); 7. *Библиографија* (308–327). Списак литературе садржи 243 библиографске јединице.

Уводни део дисертације обухвата једанаест потпоглавља:

1.1. *Предмет истраживања и корпус дисертације*; 1.2. *Циљеви и методолошко-теоријски оквири*; 1.2.1. *Теоријски оквири и научни домети компаратистике*; 1.2.1.1. *Европске школе и правци: кључни моменти у развоју упоредног проучавања књижевности*; 1.2.1.2. *Интерлитерарност у књижевном тексту*; 1.2.1.3. *Интертекстуалност у домену компаратистике*; 1.2.1.4. *Видови књижевног подударања*; 1.2.2. *Теорија полисистема*; 1.2.2.1. *Језик и књижевност као полисистеми*; 1.2.2.2. *Померања унутар полисистема: каноничност vs. неканоничност*; 1.3. *Закључна разматрања: Иво Андрић кроз призму компаратистике*;

У наведеним потпоглављима представљени су теоријско-методолошки оквири дисертације, развојни ток компаратистике као носеће научне дисциплине на којој истраживање почива, потом њени научни домети и могућности које у домену интертекстуалности и интерлитерарности ова дисциплина отвара за компаративна трагања. Поменути део дисертације осветљава и један новији приступ проучавању књижевности израелског теоретичара Итамара Евен-Зохара који носи назив *Теорија полисистема*, и који језик и књижевност види као живе и отворене полисистеме који под утицајем како књижевних, тако и друштвено-историјских збивања, постају подложни променама. На овај начин могуће је објаснити трајање и нестајање доминантних вредносних система у оквиру књижевности, њихово преобликовање и померање. Посве скрајнути књижевни модели или целикупне области истраживања у књижевности могу постати кључне потке у расветљавању веома важних области у опусу или животу писца. У контексту Андрића и Шпаније, како је у закључном одељку уводног дела дисертације представљено, расветљавање пишчевог шпанског искуства, његове дипломатске епизоде, потом личног сусрета са шпанском књижевношћу и културом, отворило је пут новим компаративним трагањима која су дала на увид биографске непознанице и нова сазнања на пољу тумачења пишчевих најчитанијих и мање читаних дела. Тако један посве непознат аспект Андрићевог живота учвршћује своје место у корпусу проучавања писца у додиру са страним културама.

У уводном делу дисертације, представивши методолошко полазиште истраживању, мср Наташа Ковачевић указује на вишеструке облике интертекстуалних дијалога које аутор у процесу стварања књижевног дела води са ризницом текстова са којима се сам за живота сусрео током властитог читалачког искуства, као и са културним и друштвеним вредностима које су у оно време биле доминантне. Указавши на који начин је теоријски могуће уградити ове сегменте у ма које књижевно остварење, кандидаткиња указује на могуће облике присуства страног

текста неког писца у тексту домаћег аутора, као и на видове интертекстуалних веза које се овим путем остварују.

Друго поглавље дисертације, насловљено: *Иво Андрић и Шпанија у светлу досадашњих истраживања*, обухвата 5 потпоглавља: 2.1. *Уводна разматрања*; 2.2. *Мали нотес-блок 1929-1930 и Писма из Шпаније*; 2.3. *Андрић у дипломатији и Писац и прича: стваралачка биографија Иве Андрића*; 2.4. *Весна Дицков: „Иво Андрић и хиспанске културе“*; 2.5. *Кринка Видаковић – Петров: “Ivo Andric y España”*; У поменутом поглављу кандидаткиња је представила преглед истраживања на тему Ива Андрића и Шпаније који су претходила дисертацији, дајући критички приказ најзначајнијих научних радова којима су њихови аутори дали допринос истраживању поменуте теме у мери у којој су се кретала њихова интересовања и сазнања на том пољу.

Треће поглавље дисертације мср Наташа Ковачевић конципирала је као увод у зачетак Андрићеве шпанске епизоде. Биографски садржајно и информативно у погледу података како из пишчеве дипломатске делатности, тако и у погледу непознаница из Андрићеве мадридске свакодневице, дружења и интересовања, путовања и познанстава, представља својеврстан увид у оновремени животни ток и начин размишљања тада још увек младог писца. Као извор поменутих сазнањима, кандидаткиња прилаже тумачење и анализу пишчевог *Малог нотес-блока 1929-1939*, личне бележнице дневничко-медитативног карактера коју је Андрић исписивао током службеног боравка у шпанској престоници. Прегледан приказ бележнице, тематски подељен и класификован, уз пропратне коментаре и анализе, значајан је прилог проучавању досад непознатог Андрића у светлу шпанских прилика. Додатни увид у занимање за шпанске теме пружа каталог Андрићеве личне библиотеке који, досад, како смо установили, није био предмет озбиљнијег научног истраживања, а који је у овом поглављу представљен у целости, као и пропраћен коментарима наслова. Разноврстан и садржајан, аутентична је слика писца читаоца и познаваоца шпанских околности. Поменуто поглавље садржи и пишчеву преписку коју је са пријатељима и познаницима Андрић у време боравка у Мадриду одржавао смањеним интензитетом. Међутим, пажње су вредна сва приложена писма јер дају увид у пишчева оновремена интересовања и размишљања. Лично и исповедно интонирана, писма Милоша Црњанског упућена Андрићу током дипломатске службе у шпанској престоници такође чине саставни део ове целине. Садржај трећег поглавља обухвата следеће поднасловe: 3.1. *Биографски контекст*; 3.2. *Андрићеви и Барухови мадридски дани*; 3.3. *Слика Шпаније из Андрићевих разговора*; 3.4. *Друштвено-политичке и културне прилике из времена пишчеве шпанске епизоде*; 3.5. *Преписка са пријатељима током 1928 – 1929*; 3.6. *Писма Милоша Црњанског – од Андрића ни ретка из Шпаније*; 3.7. *Андрићева мадридска бележница Мали нотес-блок 1929 – 1930: значај и обележја*; 3.7.1. *Мали нотес – блок 1929-1930: структура и тумачење*; 3.7.2. *Шпанија: општи утисак, поднебље, менталитет, кориди, пучки напеви (листови 4 – 19)*; 3.7.3. *О Шпанцима и шпанским ноћима: утисци, запажања, народне светковине (листови 22 – 40)*; 3.7.4. *Белешке о Кастиљи, Ескоријалу и Сан Себастијану (листови 41 -92)*; 3.7.5. *Вербена у мадридском предграђу Cuatro Caminos*; 3.7.6. *Насумичне прибелешке, текстови и записи чија је тема шпански контекст*; 3.7.7. *Андрићева бележница кроз*

призму имагологије; 3.8. Андрићева шпанска библиотека; 3.8.1. Садржај библиотеке по сигнатурама; 3.8.2. Реч – две о насловима;

Тежиште дисертације чине четврто и пето поглавље. Четврто обухвата компаративну анализу свих пишчевих дела у којима Андрић директно говори о шпанским темама. Ту првенствено спадају приповетке и романи из циклуса сефардске тематике, у чијем је средишту животна судбина шпанских Јевреја: „На Јеврејском гробљу у Сарајеву“, „Сећање на Калмија Баруха“, „Помен Калмију Баруху“, „Летњи дан“, „Бифе Титаник“, „Љубав у касаби“, потом романи *На Дрини ћуприја* и *Травничка хроника*, путопис „Шпанска стварност и први кораци у њој“ и есеји посвећени шпанском сликару Гоји и јужноамеричком револуционару Симону Боливару.

У првом делу поглавља представљен је Андрићев путопис „Шпанска стварност и први кораци у њој“ у сфери интертекстуалног дијалога са поезијом шпанског песника Антонија Мајада и песничке „Генерације 1927“. Путем компаративних анализа и тумачења, кандидаткиња даје значајне увиде у идејну и тематску блискост Андрића и шпанских песника који су у време пишчеве дипломатске службе у шпанској престоници, или недуго пре ње, били у зениту књижевног стварања и на тај начин су Андрићу, увек заинтересованом за књижевне токове, морали бити сазнајно блиски.

Тумачење Андрићевих остварења сефардске тематике кандидаткиња представља као први облик контакта који је писац остварио са шпанском књижевношћу и културом. Будући да је још током детињства у Вишеграду слушао њихов језик „натруњен шпанским речима“ и старошпанске романсе, те да је ишао у школу са сефардском децом, писац је развио нарочит сензибилитет за ову прогнану и отуђену шпанску заједницу, што је морало условити касније Андрићево занимање за шпански језик и културу. Нарочиту наклоност за шпански контекст писац је испољио и у веома успешним есејима о Гоји, поводом којих у завршници четвртог поглавља мср Наташа Ковачевић указује на недвосмислене сличности између двојице уметника, на чињеницу да управо иза Гојиног лика Андрић у једном од поменутих есеја скрива сопствено уметничко послање. На писање о шпанском сликару Андрић је био подстакнут након што је недељама заредом посећивао јубиларну изложбу Гојиних слика у мадридској Галерији Прадо.

Као последње у низу остварења у коме се Андрић отворено инспирише шпанским контекстом, кандидаткиња разматра пишчев есеј о Симону Боливару. Корен занимања за ову контроверзну личност мср Наташа Ковачевић проналази у пишчевим револуционарним идејама из периода ангажовања у „Младој Босни“, повукавши тако низ значајних паралела између поменуте две личности. Значај четвртог поглавља почива и у чињеници да је критичким анализама и тумачењима, поред важних закључака и увида, први пут дат систематичан преглед целокупног Андрићевог опуса у коме су издвојена и анализирана сва дела у којима се писац отворено бави шпанским темама. Поред наведеног, кандидаткиња је научно поткрепила и доказала сва компаративна чворишта као и места интертекстуалног сусрета писца и шпанске културе. 4.1. *Тумачење путописа „Шпанска стварност и први кораци у њој“; 4.1.1. Андрићев путопис у сфери интертекстуалног дијалога; 4.1.2. Литерарне особености Мајадовог песништва и „Генерације '98“ са којима Андрић води интертекстуални дијалог; 4.1.3. Путопис „Шпанска стварност“ и*

Маџадова песма “El Dios íbero” из угла компаратистике; 4.1.4. Видови компаративног подударанја; 4.1.5. О слици Шпаније; 4.2. О Сефардима и сефардским темама : прва спона Андрића и шпанске културе; 4.2.1. „На Јеврејском гробљу у Сарајеву“; 4.2.2. „Сећање на Калмија Баруха“; 4.2.3. „Помен Калмију Баруху“; 4.2.4. „Летњи дан“; 4.2.5. „Бифе Титаник“; 4.2.6. „Љубав у касаби“; 4.2.7. На Дрини ђуприја; 4.2.7.1. Сефарди са ђуприје; 4.2.7.2. Легенде о градњи, мултиконфесионалност и национални јунак – три споне Андрића и шпанске културе; 4.2.8. Травничка хроника; 4.2.8.1. Слика Шпаније и Сефарда у Травничкој хроници; 4.3. Андрић и Гоја; 4.3.1. „Гоја“ 4.3.2. „Разговор са Гојом“; 4.3.3. Есеј о есеју – спољашњи приступ; 4.4. „Симон Боливар Ослободилац“;

Пето поглавље дисертације мср Наташе Ковачевић носи поднаслов *Шпанске теме испод површине Андрићевог текста: компаративне анализе и тумачења*. Ова аналитички и садржајно значајна целина бави се не тако очигледним, досад неистраженим шпанским импулсима и подстицајима у Андрићевом опусу и представља један посве нов кључ за тумачење и рашчитавање пишчеве *Проклете авлије*. Сагледана компаративно у виду интертекстуалног дијалога са Сервантесовим *Дон Кихотом*, представља ново поље трагања за Андрићевим шпанским утицајима. Представивши у поменутом поглављу у којој мери и на који начин се Иво Андрић путем читалачког искуства сусрео са Сервантесом и његовим делима, кандидаткиња анализира додирне тачке уочене између два књижевна остварења о чијим сличностима до сада није било речи у научном смислу. У поменутом одељку, кандидаткиња подупире властита запажања паралелама која уочава између Андрићеве и Унамунове филозофске мисли. Носиоце поменуте компаративне анализе чини наратолошко-дијалошки контекст, као и филозофски контекст два романа, питање културног идентитета на којима они почивају, као и читав спектар паралела које захваљујући детаљној анализи, постају уочљиве и ширем читалачком кругу коме уско познавање шпанске књижевности није својствено.

У овом делу рада кандидаткиња се бави и Андрићевом раним лиризмом, као и компаративним везама које уочава између пишчевог поетског израза и стихова шпанског песника Хуана Рамона Хименеса чије је песме Андрић преводио, а што је такође, чини се неправедно, остало у сенци неких других интересовања за писца и стране књижевности. Објаснивши на који начин су текли литерарни сусрети и аналогije међу ствараоцима, мср Наташа Ковачевић даје преглед Андрићевих препева Хименесових песама уз подробно тумачење и анализу.

Поменуто поглавље обухвата следеће поднасловe: 5.1. *Проклета авлија и Сервантесов Дон Кихот: упоредна анализа и прилог једном новом читању*; 5.2. *Дон Кихот кроз време – како смо тумачили Сервантесов роман*; 5.3. *Проклета авлија у светлу досадашњих истраживања*; 5.3.1. *Најзначајније студије*; 5.4. *Андрић и Сервантес – читалачко искуство*; 5.5. *Проклета авлија – замисао и реализација*; 5.6. *Проклета авлија и Дон Кихот: подстицаји и аналогije*; 5.6.1. *Филозофски контекст: отклон према свакодневици као предуслов лудила*; 5.6.2. *Свакодневни и историјски културни идентитет на примеру књижевних јунака Ђамила и Дон Кихота*; 5.6.3. *Наратолошко – дијалошки контекст као место сусрета Дон Кихота и Проклете авлије*; 5.6.4. *Коначни увиди*; 5.7. *Иво Андрић и Хуан Рамон Хименес –*

литерарни сусрети и аналогије; 5.7.1. Андрићев рани лиризам; 5.7.2. Андрићеви препеви Хименесових песама; 5.7.3. На путу до Хименеса;

Током рада на дисертацији, мрс Наташа Ковачевић ослањала се на радове најзначајнијих андрићолога и истраживача, како домаћих, тако и страних, упућених у специфичне области проучавања које су биле предмет њеног бављења. То су текстови и књиге Радована Вучковића, Мирослава Караулца, Петра Цацића, Ива Тартаље, Јована Деретића, Радована Поповића, Предрага Палавестре, Миодрага Митића, Љуба Јандрића, Косте Димитријевића, Жанете Ђукић Перишић, Биљане Ђорђевић Мироње и др. Када је реч о шпанској књижевности и проучавању компаративних веза између српске и шпанске књижевности, од великог су значаја били у погледу овог истраживања радови које су написали и приредили следећи аутори: Жан Касу, Хосе Ортега и Гасет, Артуро Рамонеда, Мигел де Унамуно, Луис Карлос Фернандес Лобо, Хосе Марија Валверде, Долорес Гутјерес Гомес Веласко, Калми Барух, Јасна Стојановић, Никола Милићевић, Јосип Табак, Кринка Видаковић-Петров, Гордана Ћирјанић и др.

У оквиру методолошког поља вреди истаћи студије Зорана Константиновића и израелског теоретичара књижевности Итамара Евен-Зохара.

У закључку дисертације кандидаткиња резимира резултате и даје завршно слово на тему компаративног проучавања Ива Андрића и Шпаније.

V ВРЕДНОВАЊЕ ПОЈЕДИНИХ ДЕЛОВА ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Овом дисертацијом обављен је велики и значајан посао дефинисања и регистравања шпанских тема у опусу Иве Андрића (директних помињања и отворених реминисценција, али и оних мање очигледних који се крију испод текста). У том смислу обављен је детаљан увид у Андрићев целокупни опус, али и заоставштину која досад није била доступна јавности, или јесте, али само делимично: Андрићев лични фонд - нотесе, скице и прве верзије будућих дела, кореспонденцију, као и пишчеву библиотеку. Овом замашном послу докторанткиња је приступила методично и студиозно, са пијететом који изискује рад на канонском књижевнику. Озбиљно и стрпљиво обављен је посао селекције, систематизације и испитивања грађе састављене од жанровски, формално и садржајно разнородних записа и текстова, после чега су уследили тумачење и анализа.

Једну од својих полазних хипотеза кандидаткиња темељи на уверењу „да је Андрићев петнаестомесечни боравак у шпанској престоници морао утицати и на његову књижевну генезу“, али и на потреби да се присуство шпанског елемента у његовом стваралаштву, тек назначено у досадашњој литератури, научно истражи и исцрпно анализира и на тај начин рад нашег нобеловца сагледа у досад непознатом светлу. За такво полазиште и став мср Наташу Ковачевић свакако квалификује њено усмерење страног филолога – хиспанисте.

Овај докторски рад сликовито показује како и у којој мери је боравак нашег нобеловца у Мадриду, у својству секретара посланства Краљевине СХС за Шпанију и Португал (од маја 1928. до октобра 1929. године), обликовао и Андрића човека и Андрића писца. Уверљиво дочарава како су богата културна дешавања у шпанској

престоници (када ствара тзв. Генерација 1927. коју чине Лорка, Алберти, Хорхе Гиљен и други кључни аутори шпанског песништва 20. века, а у Праду се одржава велика ретроспективна изложба Гојиног сликарства), оставила дубок и трајан печат на аутора *Проклете авлије*.

VI СПИСАК НАУЧНИХ И СТРУЧНИХ РАДОВА КОЈИ СУ ОБЈАВЉЕНИ ИЛИ ПРИХВАЋЕНИ ЗА ОБЈАВЉИВАЊЕ У ОКВИРУ РАДА НА ДОКТОРСКОЈ ДИСЕРТАЦИЈИ

1. „*Проклета авлија и Сервантесов Дон Кихот: упоредна анализа и прилог једном новом читању*“. *Свеске Задужбине Иве Андрића, XXXV, 2018, стр. 181-199.*

VII ЗАКЉУЧЦИ ОДНОСНО РЕЗУЛТАТИ ИСТРАЖИВАЊА

Докторска дисертација мср Наташе Ковачевић испунила је свој циљ, а то је да уочи, опише и анализира присуство и утицај Шпаније, њене књижевности, културе и цивилизације у животу и књижевном раду Иве Андрића, а потом процени њихов обим и укупан значај. Успешно је идентификовала те елементе и показала њихов литерарни потенцијал, те убедљиво описала њихове преображаје и коначну форму у стваралаштву нашег писца.

Докторанткиња је утврдила и аргументовано доказала да је отисак Шпаније код Андрића веома дубок и да се не своди само на утиске понесене из времена једноипогодишњег боравка у шпанској престоници или на успомене из детињства (друговање са Сефардима), већ да чини садржајан, слојевит и трајан импулс који се провлачи кроз пишчев целокупан живот и рад.

Највреднији доприноси дисертације мср Наташе Ковачевић свакако су минуциозно ишчитавање Андрићевих дела, опис и анализа путање која води од живог утиска стеченог у Шпанији до литерарне обраде у коначној верзији (што се може пратити у темама, мотивима, ликовима, сликама, али некада и готово неприметним детаљима, утиску, тону или специфичном сензибилитету који прожима текст). Проучавање тих и таквих преображаја лепо је показано на примеру више различитих жанрова присутних код Андрића: путописа, новеле, романа, медитативне прозе, песништва. Мање уочљиво, али изврсно примећено и аргументовано доказано, јесте присуство Антонија Мањада, шпанског песника с краја 19. и почетка 20. века, код Андрића. Према тумачењу докторанткиње, Мањадова поезија одлучујуће је обликовала перцепцију централне шпанске провинције Кастиље, а онда у доброј мери и Шпаније, код нашег писца („У које царство води ова капија божјег гнева?“). Речита је, мада другачије врсте, интертекстуална веза Андрић-Хуан Рамон Хименес, релација коју докторанткиња проналази и сигурном анализом доказује сучељавајући Хименесов сведени лирски израз и Андрићеве ране збирке *Ex ponto* и *Немири*.

VIII ОЦЕНА НАЧИНА ПРИКАЗА И ТУМАЧЕЊА РЕЗУЛТАТА ИСТРАЖИВАЊА

Докторска дисертација мср Наташе Ковачевић бави се опсежном и захтевном темом, посебно важном због значаја Иве Андрића у свеукупној српској књижевности и култури.

Теми је приступљено савесно, темељито и зрело. Колегиница Ковачевић је из хиспанистичког угла исцрпно истражила све случајеве сусрета Андрића и неког вида шпанске књижевности, културе или цивилизације: приповетке и романи из циклуса сефардске тематике, романи *На Дрини ћуприја* и *Травничка хроника*, путописни запис „Шпанска стварност и први кораци у њој“, збирку путописних текстова *Стазе, лица, предели* и есеје о Гоји и Боливару. Нарочито подвлачимо студиозност и утемељеност, али и иновативност компаративних анализа колегинице Ковачевић, а једну од ударних свакако представља тумачење сусрета Сервантесовог *Дон Кихота* и *Проклете авлије*.

Обухват постојеће обимне литературе о нобеловцу, а потом и разматрање грађе, изискивали су стручност и вештину које је кандидаткиња убедљиво показала, и то: свеобухватно књижевноисторијско познавање обе књижевности и, посебно, Андрићевог опуса; изразити таленат за анализу и компаративна уочавања, као и сигурно владање хиспанистичким знањима и шпанским језиком, што је, између осталог, доказала разматрањем Андрићевог препева Хименесових стихова.

Докторанткиња је своје стечене компетенције, као млад научник са развијеном способношћу за критичку процену, анализу и компарирање, на најбољи начин инструментализовала за проучавање Андрићеве шпанске инспирације. Њено усмерење страног филолога није је одвело ка пуком регистровању шпанских импулса, већ јој је омогућило да из различитих углова и врло креативно сагледа како из сусрета два литерарна система настаје нови спој. То је свакако велики и значајан искорак ове дисертације, те је она кључан допринос српској књижевности и проучавању опуса Иве Андрића, али исто тако квалитетном компаративном премеравању шпанске и српске књижевности.

Докторска дисертација мср Наташе Ковачевић један је од бисера српске хиспанистике, која се, са педесет година постојања као катедре на Филолошком факултету Универзитета у Београду (од 1971) консолидовала као озбиљна научна дисциплина која, осим стручњака за шпански језик, књижевност и културу, школује и компаратисте квалификоване да дају нове и непознате увиде у прожимања српске и шпанске књижевности. У том смислу, научно разматрање Андрићевог шпанског багажа било је кључно и незаобилазно, а колегиница Ковачевић је, радећи предано и са истраживачким жаром, својом тезом дала драгоценост остварење које ће имати одјека не само у оквирима академске заједнице (и српске и шпанске), већ и у широј културној јавности.

На основу *“Правилника о поступку провере оригиналности докторских дисертација које се бране на Универзитету у Београду”* и налаза у извештају из

програма „iThenticate“, којим је извршена провера оригиналности докторске дисертације ”Иво Андрић и Шпанија“ аутора Наташе Ковачевић, констатовано је да утврђено подударање текста износи 7%.

Овај степен подударности у складу је са Чланом 9. *Правилника*.

На основу изнетог, а у складу са ставом 2 Члана 8. *„Правилника о поступку провере оригиналности докторских дисертација које се бране на Универзитету у Београду“*, изјављујем да извештај указује на оригиналност докторске дисертације, те се прописани поступак припреме за њену одбрану може наставити.

IX ПРЕДЛОГ

На основу прегледа, вредновања резултата и укупне оцене дисертације „Иво Андрић и Шпанија“ Наташе Ковачевић, комисија са задовољством предлаже Наставно-научном већу Филолошког факултета да усвоји овај извештај и кандидаткињи одобри одбрану пред комисијом у потписаном саставу.

Комисија:

др Јасна Стојановић, ред. проф.

др Александар Јерков, ред. проф.

др Жанета Ђукић Перишић, научни сарадник